

Vlinderslag

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Yusra Mardini

met Josie Le Blond

Vlinderslag

Van vluchteling tot
olympisch zwemster

Vertaald door Elise Kuip

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4175 5

© 2018 Yusra Mardini

© 2018 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,
Amsterdam en Elise Kuip

Oorspronkelijke titel *Butterfly. From Refugee to Olympian, My Story of Rescue, Hope and Triumph*

Oorspronkelijke uitgever Bluebird, an imprint of
Pan Macmillan, a division of Macmillan

Publishers International Limited

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie © Thomas Duffé

Foto auteur © Thomas Duffé

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

De boot

Ik duik het glinsterende water in.

‘Yusra! Wat doe je, verdomme?’

Ik negeer mijn zus en duik onder de golven. Het gebulder van de zee overstemt het tromgeroffel van mijn hartslag. Het reddingsvest rukt aan mijn borst. Ik kom boven water. Uit de boot klinken wanhopige gebeden.

Ik grijp het touw beet en vang een flits van de kust op. Europa is in zicht. De zon kruipt richting het eiland. Het waait hard. De passagiers schreeuwen en gillen als de boot in de golfslag begint te tolleren. De Afghaan rukt wanhopig aan het startkoord van de motor. Die sputtert, maar slaat niet aan. De motor is dood. We zijn alleen, overgeleverd aan de genade van de razende zee.

Tussen de tegen elkaar aan gekropen passagiers in de boot verschijnt het gezicht van het jongetje. Hij grijnst. Voor hem is het een spelletje. Hij weet niets van alle wanhopige mensen die hier zijn gestorven. Moeders en hun kinderen, oude mannen en vrouwen, sterke jonge mannen. De duizenden die de kust nooit bereikten, die tevergeefs urenlang streken tot de zee ze opslokte. Ik knijp mijn ogen stijf dicht en vecht tegen de groeiende paniek. Zwemmen. Ik kan zwemmen. Ik kan het jongetje redden.

Ik zie mijn moeder, mijn vader, mijn zusje. Een parade van halfherinnerde zeges, nederlagen en gênante momenten. Herinneringen die ik liever zou vergeten. Mijn vader gooit me in het water. Een man hangt een medaille om mijn nek. De loop van een tank draait naar zijn doel-

wit. Glas spat uiteen op de stoep. Een bom valt dwars door een dak.

Mijn ogen schieten open. Naast me staart mijn zus grimmig naar een nieuwe torenhoge golf van aanstormend water. Het touw snijdt in mijn handpalmen. De zee trekt en zuigt aan mijn kleren. Mijn armen en benen branden onder het gewicht. Houd vol. Blijf leven.

Een volgende golf zwelt aan, het water achter de boot dreigend en donker. Ik zet me schrap terwijl we stijgen en dalen, zwalken en tolleren. De zee is geen zwembad. Er zijn geen randen, er is geen bodem. Dit water is onbegrensd, wild, ondoorgrondelijk. De golven razen voort, meedogenloos, een oprukkend leger.

De zon zinkt nu sneller naar de bergtoppen van het eiland. De kust lijkt verder weg dan ooit. Het water schittert donkerpaars, de schuimkoppen van de golven glanzen romig geel in het afnemende licht. Hoe heeft het zo ver kunnen komen? Sinds wanneer zijn onze levens zo weinig waard? Alles op het spel zetten, een fortuin betalen om in een overvolle rubberboot te stappen en ons leven op zee te wagen. Is dit echt de enige uitweg? De enige manier om aan de bommen te ontsnappen?

De zee deint en golft. Onstuimige golven slaan mijn hoofd tegen de boot. Het zoute water prikt in mijn ogen, vult mijn mond, mijn neus. De wind zwiept mijn haar om mijn hoofd. De kou trekt mijn lichaam in, dringt door tot in mijn voeten, mijn kuit en mijn bovenbeenspieren. Ik voel mijn benen verkrampen.

‘Yusra! Terug de boot in!’

Ik grijp het touw nog steviger vast. Ik laat mijn zus dit niet alleen doen. Met ons erbij gaat er hier niemand dood. Wij zijn Mardini’s. En wij zwemmen.

I

De vonk

1

Ik zwem eerder dan ik loop. Mijn vader, Ezzat, is zwemtrainer en zet me gewoon in het water. Ik ben nog te klein voor zwembandjes, dus haalt hij aan de rand van het zwembad het plastic rooster van de overloopgoot en plonst me in het ondiepe water.

‘Kijk, zo moet je je benen bewegen,’ zegt mijn vader.

Hij maakt een peddelende beweging met zijn handen. Ik spartel met mijn benen tot ik doorheb hoe ik moet trappen. Vaak put ik mezelf uit en wiegt het klotsende water me in slaap. Niet dat mijn vader dat ziet. Hij is te druk met het uitdelen van bevelen aan mijn oudere zus, Sara. We hebben er geen van beiden zelf voor gekozen om te zwemmen. We kunnen ons niet herinneren ooit te zijn begonnen. We zwemmen gewoon, we hebben altijd gezwommen.

Ik ben een schattig kind met een lichte huid, grote bruine ogen, lang donker haar en een tengere, elegante bouw. Ik ben pijnlijk verlegen en spreek zelden. Ik ben alleen gelukkig als ik bij mijn moeder, Mervat, ben. Als ze naar de wc gaat, blijf ik bij de deur staan wachten tot ze klaar is. Als andere volwassenen met me proberen te praten, staar ik ze zwijgend aan.

In het weekend gaan we meestal op bezoek bij mijn opa en oma in het centrum van Damascus. Mijn oma Yusra, naar wie ik ben vernoemd, is als een tweede moeder voor me. Ik verstop me achter de lange plooiën van haar abaja, een getailleerde lange jas, terwijl mijn opa Abu-Bassam me met snoep een glimlach probeert te ontlokken. Dat lukt nooit, dus hij plaagt me en noemt me een angsthaas.

Sara is drie jaar ouder dan ik en totaal het tegenovergestelde. Niemand krijgt haar stil. Zij praat altijd tegen volwassenen, zelfs tegen vreemden in winkels, kletst tegen ze in een zelfbedachte taal. Ze vindt het leuk om theevisites te onderbreken door op oma's bank te gaan staan, in een fantasietaal te praten en met haar armen te zwaaien alsof ze een toespraak houdt. Als mijn moeder ernaar vraagt, zegt Sara dat ze Engels spreekt.

Onze familie is groot. Mijn vader en moeder hebben samen elf broers en zussen. We hebben altijd neven en nichten over de vloer. We wonen in Set Zaynab, een stadje ten zuiden van Damascus, de hoofdstad van Syrië. Mijn vaders oudere broer, Ghassan, woont in het gebouw tegenover ons. Zijn kinderen komen elke dag langs om met ons te spelen.

Zwemmen is de grote passie van de familie en mijn vader verwacht dat wij die delen. Al zijn broers en zussen hebben als kind getraind. Mijn vader zwom in zijn tienerjaren voor Syrië, maar moest stoppen toen hij werd opgeroepen voor de militaire dienst. Toen Sara werd geboren, keerde hij terug naar het zwembad, maar nu als trainer. Mijn vader heeft altijd een hartstochtelijk geloof gehad in zijn eigen talent. Ooit, voor mijn geboorte, gooide hij Sara, toen nog een baby, in het zwembad om te bewijzen wat een goede trainer hij was. Hij wilde de anderen laten zien dat hij zelfs zijn baby kon leren zwemmen. Zwingend en vol afgrijzen keek mijn moeder hoe hij Sara weer uit het water viste.

Als ik vier jaar oud ben, krijgt mijn vader een baan bij het Tishreensportcomplex in Damascus, de thuisbasis van het Syrisch Olympisch Comité. Mijn vader geeft mij en Sara op voor zwemtraining. Voor mij regelt hij een andere trainer en zelfricht hij zich op de zevenjarige Sara. Ik train drie keer per week in het griezelige olympische zwembad. Het wordt voornamelijk verlicht door lage brede ramen die drie zijdes van het gebouw beslaan. Boven het glas houden verankerde metalen jaloezieën het felle zonlicht tegen. Op een ervan, die naast het scorebord, hangt een groot portret van de Syrische president Bashar Al-Assad.

Het is winter, en in het zwembad is het altijd ijskoud. Maar ik ontdek al snel dat het zo zijn voordelen heeft om klein, verlegen en knap te zijn. Al snel is mijn nieuwe trainer dol op me en ik wind hem zo om mijn vingertje.

‘Ik heb het koud,’ mompel ik. Ik sla mijn grote onschuldige ogen op naar mijn trainer.

‘Wat zeg je, kleintje?’ antwoordt de trainer. ‘Heb je het koud? Waarom pak je je handdoek niet en ga je niet even in de warmte zitten? Wat zeg je, habibti, liefje? Heb je ook honger? Nou, dan gaan we wat taart voor je halen.’

Tijdens de volgende vier hemelse maanden van vertroeteling lig ik zelden in het zwembad. Maar aan mijn vader valt niet te ontkomen. Op een dag loop ik hem na mijn training voorbij. Het zwembad is leeg en mijn vader bereidt zijn volgende training voor. Mijn moeder komt ons zoals altijd ophalen en zit stilletjes op een stoel aan de rand van het zwembad te wachten. Voordat ik bij haar ben, word ik gespot door mijn vader.

‘Yusra,’ roept hij. ‘Kom hier.’

Ik trek mijn handdoek strakker om mijn schouders en haast me naar hem toe. Zodra ik binnen zijn bereik ben, rukt hij mijn handdoek van me af, tilt me op en smijt me in het water. Ik worstel me naar het oppervlak en hap naar lucht. Paniekerig sla ik met mijn armen en benen. Vier maanden zonnebaden en taart eten heeft zijn sporen achtergelaten. Dat is niet voor mijn vader te verbergen. Ik ben vergeten hoe ik moet zwemmen. Zijn gevloek weerkaatst in de hal en galmt in mijn oren. Ik spartel naar de kant en pak de rand vast. Ik durf niet op te kijken.

‘Wat heb je gedaan?’ roept hij. ‘Wat heb je verdomme al die tijd gedaan?’

Ik hijs mezelf uit het water en ga staan. Ik dwing mezelf hem aan te kijken. Dat is een vergissing. Hij beent op me af, zijn gezicht rood van woede. Hij is in een paar stappen bij me. Ik staar naar de tegels en zet mezelf schrap voor mijn straf.

Hij buigt zich naar me toe.

‘Wat is er mis met jou?’ roept hij. ‘Wat heeft hij gedaan?’

Mijn vader geeft me een harde zet tegen mijn schouders en ik vlieg opnieuw achteruit het zwembad in. Ik klap met mijn rug op het water. Ik kom boven, mijn neus vol chloor, mijn ogen wijd van schrik. Ik spetter en spartel als een vis aan een haak. Ik maai met mijn armen en benen tot ik de kant bereik en klamp me eraan vast, mijn ogen gefixeerd op het dansende water.

‘Eruit!’ roept hij. ‘Nu!’

Ik klauter het zwembad uit en stuif een eindje bij hem vandaan. Ik kijk behoedzaam naar mijn vader. Hij ziet eruit alsof hij hier de hele dag mee door kan gaan. Een derde keer, een vierde keer, twintig keer, tot ik weer kan zwemmen. Hij komt weer dichterbij. Ik werp een smekende blik op mijn moeder. Die kijkt vanaf de rand van het zwembad roerloos toe. Haar gezichtsuitdrukking is ondoorgrondelijk. Ze zwijgt. Het zwembad is zijn koninkrijk.

‘Ezzat! Ben je gek geworden?’

Ik waag het erop en kijk. Het is mijn oom Hussam, mijn vaders jongste broer. Mijn redder.

‘Wat ben je verdomme aan het doen?’ schreeuwt Hussam, die langs het zwembad onze kant op beent.

Ik kijk naar mijn vader. Zijn gezicht is nog steeds vuurrood, maar nu hij midden in zijn tirade is onderbroken lijkt hij gedesoriënteerd. Dit is mijn kans. Ik sprint naar mijn moeder en duik tussen de poten van haar stoel. Ik trek haar lange rok achter me naar beneden. De ruzie bij het zwembad klinkt nu geruststellend ver weg. Mijn moeder gaat iets verzitten. Hier ben ik veilig tot hij weer kalmeert.

Daarna verliest mijn vader me niet meer uit het oog. Hij wil niet risikeran dat iemand anders me vertroetelt. Ik ben zijn dochter. En ik zal zwemmen, of ik het leuk vind of niet. Hij propt mijn armen in zwembandjes en zet me bij Sara’s leeftijdsgroep in het zwembad.

Tijdens hun training dobber ik aan een uiteinde van het zwembad. De oudere zwemmers zijn meedogenloos. Ze dringen langs me heen en duwen me onder water. Al snel leer ik ze weg te slaan of dieper onder water te duiken zodat ze boven me langs kunnen doorploegen. Mijn vader laat de zwembandjes geleidelijk aan leeglopen tot ik weer kan zwemmen.

Die zomer verhuizen mijn oom Ghassan en zijn gezin naar Daraya, een voorstad van Damascus acht kilometer ten zuidwesten van het centrum. Mijn vader en moeder besluiten hen te volgen. We nemen onze intrek in een groot huis aan een lange, rechte weg die de grens vormt tussen Daraya en een ander stadsdeel ten westen, Al Moadamiyeh.

Sara en ik krijgen de grootste kamer aan de voorkant van het huis.

De kamer van mijn vader en moeder is kleiner. Onze kamer baadt altijd in het licht; de buitenmuur is helemaal van glas. In het midden staat een enorm wit antiek bed, een cadeau van opa en oma. Sara en ik verpesten het bed door er met mijn moeders make-up op te tekenen. Bij een van onze andere lievelingsspelletjes gooien we de kleren van mijn moeder op een grote hoop op de grond en gaan erop zitten alsof we koninginnen in een kasteel zijn. Ik zit vaak op het balkon en staar naar beneden, naar de drukke straat, of ik kijk omhoog over de daken, naar de puntige minaretten van de vele moskeeën in de wijk.

Onze ouders zijn niet streng islamitisch, maar brengen me als ik jong ben wel alle regels bij. Ze leren ons om hun te gehoorzamen en, belangrijker nog, ze leren ons dat een goede moslim respect toont. Je moet respect hebben voor iedereen die ouder is, voor vrouwen, voor mensen uit andere culturen en mensen met een ander religie. Respecteer je moeder. Respecteer je vader. Al helemaal als hij je zwemtrainer is.

Mijn vader vindt het prettig onderscheid te maken tussen die twee rollen. In het zwembad moeten we hem 'trainer' noemen. Thuis zeggen we 'papa', maar in de praktijk is hij ook daar onze trainer. Onze training stopt nooit. Ik ga opzien tegen vrijdagen, de eerste dag van ons weekend. Elke week wacht mijn vader tot we rustig op de bank zitten, stapt dan de woonkamer in en klapt in zijn handen.

'Kom, meiden!' zegt hij. 'Ga jullie weerstandsbanden halen, tijd om jullie schouders onder handen te nemen.'

We sjokken de kamer uit om de lange elastieken te zoeken. Hij bevestigt de banden aan het raam in de woonkamer en zet ons aan het werk. Het fijnste deel van mijn vaders trainingsplan is het onderdeel waarin we naar sport op televisie mogen kijken. We zien de gehele wereldkampioenschappen zwemmen en atletiek, alle grandslamtennistoernooien en de UEFA Champions League. Ik word een fanatiek fan van FC Barcelona. Mijn vader verspilt geen seconde televisietijd. Hij wijst ons op minieme techniekverschillen tussen de zwemmers. Hij bewondert de persoonlijke stijl van de voetballers. Hij prijst de tennissers als ze hun tegenstanders vermorzelen en doet minachtend als ze onder de druk bezwijken. Wij zitten zwiingend naast hem en knikken.

In de zomer van 2004, ik ben zes jaar oud, kijken we naar de laatste zwemwedstrijd van de Olympische Spelen in Athene. Het is de finale van de 100 meter vlinderslag voor mannen.

‘Let op baan vier,’ zegt mijn vader. ‘Michael Phelps. De Amerikaan.’

In de woonkamer valt een gespannen stilte. Er klinkt een toeter. Acht zwemmers schieten als pijlen het zwembad in. Een onderwatercamera toont Phelps’ soepel bewegende heupen, zijn lange benen, zijn enkels die met korte slagen het water achter hem omwoelen. De zwemmers breken in een explosie van wit water door het oppervlak. Phelps ligt bijna een meter achter op zijn rivaal Ian Crocker. Het lijkt hopeloos.

Phelps strekt zijn reusachtige schouders naar achteren, zijn enorme massa komt neer in het water. Als hij bij de rand van het zwembad met een koprol om zijn as draait, vliegen de waterdruppels in het rond. Hij komt weer boven, maar hij ligt nog steeds achter. Dat haalt hij nooit. Veertig meter, dertig meter. Met nog vijfentwintig meter te gaan begint Phelps opeens dubbel zo hard te zwemmen. Hij loopt in op Crocker.

Mijn ogen worden groot. Uithalen en neerkomen, uithalen en neerkomen. Door, door. Ik houd mijn adem in. Het gaat helemaal gelijk op. Drie, twee, een. Phelps en Crocker meppen op de aftikplaat. Het is Phelps. Hij heeft het goud voor Crockers neus weggekaapt. Gewonnen op vier honderdste van een seconde.

Ik staar als betoverd naar het scherm. Mijn vader gaat staan en gooit zijn vuist in de lucht. Hij draait zich naar ons.

‘Zien jullie wel?’

Op het scherm trekt Phelps zijn zwembril af en staart naar het scorebord. Triomfantelijk gooit hij beide armen in de lucht. Fronsend bestudeer ik Phelps gezicht en vraag me af of dat gevoel het allemaal waard is. Al die pijn en opoffering voor dat ene moment van roem.

Ik heb er nooit voor gekozen om zwemmer te worden. Maar vanaf dat moment ben ik eraan verslingerd. Ik voel de ambitie in me opflakkeren. Ik bal mijn vuisten. Het kan me niet meer schelen wat ervoor nodig is. Ik ga Phelps naar de top volgen. Naar de Olympische Spelen. Naar het goud. Tot ik erbij neerval.

2

Mijn vader wil dat we de beste zwemmers worden. De allerbeste. Op aarde. Ooit. Daar heeft hij alles voor over. Hij heeft astronomisch hoge verwachtingen en gaat ervan uit dat wij die waarmaken. Een paar weken na Phelps' wonderbaarlijke overwinning in Athene ga ik voor het eerst naar de basisschool. De school staat in het stadsdeel Mezzeh in West-Damascus en ligt aan een plein naast een middelbare school. Ik moet mezelf simpelweg door de gebouwen heen van de laagste naar de hoogste klas omhoog zien te werken. Vanaf de onderste sport lijkt het een lange ladder. Op een avond, het schooljaar is net begonnen, wil mijn vader met me praten.

'Yusra, vanaf morgen ben je professioneel zwemster,' zegt hij. 'Elke dag zal je twee uur trainen. Je gaat samen met je zus meetrainen met de jeugdselectie van Damascus. Begrepen?'

Ik knik. Dit is een mededeling, geen vraag. Mijn maag trekt samen van opwinding en angst. Ik beeld me in hoe de sporten van de zwemladder net als de schoolgebouwen boven me uittorenen. Ik heb het tot de jeugdselectie van Damascus geschopt. De volgende stap is de Syrische zwemploeg, waar ik op internationale toernooien voor mijn land zal uitkomen. Vanaf daar liggen de Olympische Spelen binnen handbereik.

Ik neem Sara's strakke routine over. Van mijn vader moeten Sara en ik leven als soldaten. School begint vroeg en eindigt rond lunchtijd. Maar voor ons is het werk dan nog niet gedaan. Mijn vader wacht ons elke dag op bij het schoolhek en brengt ons dan naar het zwem-

bad. Soms heb ik na school geen zin om te zwemmen. Als ik protesteer legt mijn vader mij met een enkele blik het zwijgen op. In de auto zijn muziek en gesprekken die niet over zwemmen gaan verboden. Hij geeft lezingen over zwemtechnieken en oefeningen tot we al zijn colleges uit ons hoofd kennen. Mijn moeder komt elke dag naar het zwembad om vanaf de toeschouwertribune naar onze trainingen te kijken.

Op een dag rekken mijn vader en een andere trainer Sara's schouderpijeren. Sara knielt neer terwijl zij haar gebogen ellebogen tot achter haar hoofd naar achteren trekken. Dat vinden we allebei een vreselijke rekoefening. Het kan pijnlijk zijn, maar het houdt je schouders soepel en mobiel. Mijn vader zegt keer op keer dat we heel stil moeten blijven zitten. Maar als hij en de andere trainer dit keer aan Sara's ellebogen trekken, krimpt ze ineen, rukt ze haar ellebogen los en gilt ze het uit. Ze vergaat van de pijn, dus mijn vader en moeder nemen haar mee naar de dokter. Er worden röntgenfoto's gemaakt en ze blijkt haar sleutelbeen te hebben gebroken. Sara mag een aantal weken niet trainen, maar mijn vader geeft geen krimp. Eén ongelukje is niet genoeg om zijn dochter te laten stoppen met zwemmen. Zodra Sara is genezen, ligt ze weer in het water. Mijn vader spaart haar niet. Hij beveelt haar harder te werken dan ooit om de gemiste tijd in te halen.

Die zomer ga ik naar mijn eerste trainingskamp. Sara en ik hoeven niet ver te reizen. De beste jonge zwemmers van Syrië komen in de schoolvakanties naar Damascus om te trainen. We logeren samen met de anderen in het sportersshotel naast het Tishreenzwembad. De tienjarige Sara gaat al met de tieners uit de nationale zwemploeg van Syrië om. Ik ben verlegen, dus ik blijf bij haar in de buurt. Langzaam maar zeker weten de oudere kinderen me uit mijn schulp te krijgen. Een van hen, een oudere jongen genaamd Ehab, plaagt me en noemt me 'muisje'.

Het zwemkamp is ook de plek waar ik Rami leer kennen. Hij woont in Aleppo, maar komt vaak naar Damascus om te trainen. Hij is veertien, zeven jaar ouder dan ik, maar we worden vrienden voor het leven. Ik ben de jongste van het kamp, dus hij doet altijd aardig tegen me. Hij is knap en heeft een open, symmetrisch gezicht en donkere haren en ogen. Alle andere meisjes zijn jaloers op onze vriendschap.

Op het trainingskamp zijn maar weinig oudere zwemsters. Veel van

hen houden op met zwemmen zodra ze in de puberteit komen. Sommigen stoppen omdat ze er geen toekomst in zien of besluiten te stoppen zodra ze gaan studeren. De meesten houden ermee op omdat dit de leeftijd is waarop moslima's beslissen of ze de hidjab willen naleven, waarbij meisjes verhullende kleding gaan dragen en hun haar bedekken met een hoofddoek. Het woord 'hidjab' wordt zowel gebruikt voor de hoofddoek als voor verhullende islamitische kleding in het algemeen. Niemand in Syrië wordt gedwongen de hidjab te dragen en veel moslima's kiezen ervoor het niet te doen, zeker in de steden. Beide opties zijn voor een praktiserend moslim volledig aanvaardbaar, als je je maar niet te schaars kleedt. Daar botsen zwemmen en traditie met elkaar. De hidjab dragen wordt ingewikkeld als je in een badpak traint. Het is duidelijk dat we zolang we zwemmen geen hidjab dragen.

Veel mensen begrijpen niet waarom we zwemmen. Ze zien niet hoeveel werk en toewijding het van ons eist. Ze zien alleen het badpak. Buren en ouders van onze schoolgenoten vertellen mijn moeder dat ze het afkeuren. Volgens sommigen is het ongepast als een meisje boven een bepaalde leeftijd nog een badpak draagt. Mijn moeder negeert ze. In de zomer dat ik negen ben, besluit ze zelfs om ook te leren zwemmen. Omdat ze de hidjab draagt en haar haren bedekt, kan ze geen lessen volgen in het Tishreenzwembad en daarom volgt ze in een ander zwembad een zomercursus voor vrouwen. Mijn vader moedigt haar aan en geeft haar uiteindelijk zelf les.

De roddels lijken mijn vader te ontgaan. Hij laat niets tussen ons en het zwembad komen. Zijn trainingsprogramma werpt zijn vruchten af. Mijn vader wil dat we ons bewijzen in zowel de sprint als op lange afstanden en we worden sneller op de vlinderslag en de vrije slag. Sara heeft indrukwekkende spieren voor een twaalfjarig meisje. Ze lijkt talent te hebben en wordt opgemerkt door de trainers van de Syrische zwemploeg. Mijn vader is dolblij, al is ze nu niet langer zijn zwemster, alleen nog maar zijn dochter. Ik ben nog steeds beide.

Op een dag, niet lang nadat Sara is gestart bij de nationale zwemploeg, neemt mijn vader mijn trainingsgroepje mee voor een bezoek aan het team als ze in de sportschool aan het trainen zijn. Wij zijn te jong voor krachttraining, dus mijn vader legt de oefeningen uit en wij kijken toe. We gaan om een aantal pull-down-apparaten heen staan.

Zonder waarschuwing grijpt een meisje uit mijn trainingsgroepje de stang van de machine die het dichtst bij me staat en trekt hem naar beneden. Hij is zwaarder dan ze denkt, dus ze laat hem weer los. De stang schiet terug en raakt me vlak onder mijn oog. Ik slaak een gil.

‘Wat nu weer, Yusra?’ vraagt mijn vader.

Over mijn wang loopt een dun straalje bloed. Mijn ogen vullen zich met tranen. Mijn vader pakt me bij mijn kin, tilt hem omhoog en bekijkt de zijkant van mijn gezicht.

‘Niets aan de hand,’ zegt hij. ‘Stel je niet zo aan.’

Mijn vader loodst ons groepje terug naar het zwembad om verder te trainen. Ik sta naast het startblok te snetteren van de schrik. De training begint weer. Ik heb geen keus. Ik ga het water in. Het chloorwater brandt in de wond. Ik klamp me vast aan de rand van het zwembad. Uiteindelijk word ik gered door de vader van een van de kinderen uit mijn groep, die tegen mijn vader zegt dat hij met me naar een dokter moet. Mijn vader tuit zijn lippen. Hij is geïrriteerd. Hij gebaart naar me en ik klim uit het water. Na de training rijden we naar de spoedeisende hulp. Daar wordt het bovenste deel van mijn wang gehecht.

Daarna ben ik als de dood om me te bezeren. Niet vanwege de pijn, maar omdat ik dan gewoon door moet trainen. Tegen sommige dingen kan ik mezelf echter niet beschermen. Zoals oorontstekingen, bijvoorbeeld. Die doen gruwelijk pijn, alsof iemand in mijn hoofd een ballon probeert op te blazen. Ik krijg vrij van school, maar niet van mijn trainingen. Mijn vader vertrouwt dokters niet, en al helemaal niet als ze me uit het zwembad houden. Eén keer is de pijn erger dan ik ooit eerder heb gevoeld. Ik schreeuw het uit terwijl mijn moeder de dokter smeekt me beter te maken. De arts schudt haar hoofd.

‘Haar trommelvlies is gescheurd,’ zegt ze. ‘Ze kan echt niet zwemmen. Minstens een week niet.’

Ik kijk naar mijn moeder. Die trekt haar wenkbrauwen op en zucht.

‘Zegt u het tegen papa?’ vraag ik. ‘Ik kan het niet. Ik wil het niet.’

Op weg naar het zwembad huil ik onafgebroken. Ik ben doodsbang wat mijn vader zal zeggen als hij het hoort. Hij staat ons al op te wachten.

‘En, wat is de diagnose?’ vraagt hij.

Mijn moeder vertelt het. Hij is woest.

‘Waar heeft ze het over? Een hele week? Ik wil een second opinion.’

We stappen weer in de auto en mijn moeder brengt me naar een andere dokter. Deze zegt dat er niets aan de hand is, geen gescheurd trommelvlies, geen zwempauze. Mijn vader is blij. Ik zwem met pijn verder. Als Sara en ik niet lang daarna 's ochtends op de schoolbus staan te wachten, val ik plotseling voorover. Ik ben een halve minuut buiten westen. Mijn vader ziet me vanaf ons balkon tegen de grond slaan en komt naar buiten rennen. Hij rijdt me naar de dokter. Die snapt er niets van. Iets met mijn oren. Of misschien mijn ogen. Ik word naar een opticien gestuurd, die zegt dat ik bijziend ben. Vanaf dan draag ik een bril of contactlenzen, maar dat voorkomt niet dat ik af en toe flauwval. Rond dezelfde tijd ontstaan er rode, jeukerige plekken in mijn nek. Volgens de artsen is het psoriasis. Mijn vader vindt het allemaal prima, zolang het mijn zwemprestaties maar niet beïnvloedt.

Mijn vader mag Sara dan wel niet meer trainen, hij houdt haar nog steeds nauwlettend in de gaten. De Pan-Arabische Spelen komen eraan en hij wil dat ze met de rest van de Syrische zwemploeg mee naar Caïro gaat. Voor de eerste keer wordt er op de Spelen ook een moderne vijfkamp gehouden. Mijn vader hoort dat voor de gemengde estafette nog geen vrouwelijke deelnemer gevonden is. De trainers vragen Sara of ze wil meedoen aan de selectierondes voor het hardloop, zwem- en schietonderdeel.

Sara brengt de zomer door in het Tishreencomplex, waar ze lange afstanden loopt en leert om met een geweer op een doelschijf te schieten. Ik ga een paar keer met haar mee om te kijken. Eén keer laat ze mij het geweer uitproberen. Het wapen is zwaar, koud en lomp. Ik weet niet of ik het leuk vind. Sara bewijst zich aan de trainers en in november reist ze met de nationale zwemploeg af naar Caïro. Ze rent hard, schiet raak en vliegt door het water. Zij en haar gemengde team winnen een zilveren medaille en helpen Syrië aan een vijfde plek op de medaillespiegel. Als het team terugkeert, is mijn vader uitzinnig van vreugde.

‘Misschien mag je de president wel ontmoeten!’ zegt hij tegen Sara.

De week daarop roepen de trainers het team bijeen. Het wordt bevestigd. President Bashar Al-Assad wil alle medaillewinnaars ontmoeten. Sara is de jongste. Ze krijgt een dag vrij van school en weet

zelfs een toets te missen, maar toch een tien te krijgen. Ze komt stralend terug uit het paleis.

‘En, hoe was het?’ vraagt mijn moeder.

‘We hebben in een lange rij staan wachten tot we hem mochten begroeten,’ antwoordt Sara grijnzend. ‘Ik kon niet geloven dat hij het echt was.’

Heeft hij nog iets tegen je gezegd?’ vraagt mijn moeder.

‘Hij zei dat hij trots op me was omdat ik de jongste ben,’ antwoordt ze. ‘En dat ik door moest gaan. Hij zei dat ik moest blijven winnen, dan zou ik hem op een dag nog een keer ontmoeten. Het was een aardige, gewone man.’

Mijn vader en moeder gloeien van trots. De ontmoeting is een geweldige eer voor onze familie. In onze school komt een groepsfoto van Sara met de president te hangen. Mijn vader laat een exemplaar vergroten en inlijsten, en geeft de foto een ereplaats aan de muur in de woonkamer.

Een paar weken later wil mijn moeder met mij en Sara praten. Ze vertelt ons dat ze zwanger is. Ik ben van streek. Straks ben ik niet langer de jongste, de kleinste, de schattigste. Ik zeg niets en glimlach. In maart, de maand dat ik tien word, bevalt mijn moeder van een meisje, een piepklein engeltje met grote hemelsblauwe ogen. Ze noemt haar Shahed. Honing. We smelten. Zodra ze er is, vind ik het geweldig om een zusje te hebben.

Mijn vader is geobsedeerd door onze zwemtijden, maar mijn moeder maakt zich alleen druk over onze cijfers. Sara en ik zijn allebei goed in Engels, dus mijn moeder huurt privédocenten in om ons daarin te stimuleren. Mijn vader laat ons kennismaken met popmuziek. We zijn groot fan van Michael Jackson. We bestuderen zijn songteksten alsof we er een proefwerk over krijgen. We hebben altijd een koptelefoon op. Op weg naar school of het zwembad, als we van oma’s huis in Damascus naar Daraya rijden. Soms vraag ik Sara wat een Engels woord betekent en hoe je het spelt. Sara heeft een notitieboekje waarin ze haar geheimen in het Engels opschrijft, zodat mijn vader en moeder ze niet kunnen lezen.

Die zomer, tussen de trainingen door, kijken Sara en ik samen met mijn vader naar de Olympische Spelen van 2008 in Beijing. Mijn moe-